

NEVLÁDNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE (NNO)

Obecné charakteristiky

Sektory společnosti

1. **Státní** – správa věcí obecných, celospolečenských, samospráva
2. **Soukromý** – orientace na produkci a zisk
3. **Neziskový** – správa věcí, které lze jen těžko dělat pro zisk a které mohou neziskové organizace vykonávat lépe nebo jiným způsobem než stát

Neziskový sektor

- Nevládní neziskové organizace
- Dobrovolnické organizace
- Příspěvkové organizace
- Odbory
- Politické strany a hnutí
- Rozpočtové fondy, fondy s právní subjektivitou zřizované ze zákona (Státní fond kultury ČR)
- Právnícké osoby zřizované samostatnými zákony (ČAV, ČT, ČR, ...)

Neziskové organizace jsou tedy:

- Všechny organizace založené za jiným účelem než je podnikání
(nejširší výklad)
- Organizace, která nevytváří zisk k přerozdělení mezi její vlastníky, správce či zakladatele
(užší vymezení)

Pozn. Organizace zisk mohou vytvořit, ale musí jej opět vložit k rozvoji organizace a plnění jejích cílů.

Finanční zdroje NNO

- Státní dotace
(státní instituce a samospráva)
- Nadace a fondy
(domácí i zahraniční)
- Grantové projekty
- Prostředky získané vlastním přičiněním
 - *fundraising*
 - *dárcovství a dobrovolnictví*

Legislativa

- Značně roztržitá, dlouho neexistovaly žádné souhrnné právní úpravy.
- Zlomem byl roku 1997 Zákon o nadacích a nadačních fondech (č. 277/1997 Sb.).
- Po roce 2000 se většina stávajících zákonů novelizuje.

Související zákony:

- O sdružování občanů
(č. 83/1990 Sb.)
- O obecně prospěšných společnostech
(č. 208/2002 Sb.)
- O nadacích a nadačních fondech
(č. 210/2002 Sb.)
- O církvích a náboženských společnostech
(č. 3/2002 Sb.)
- O veřejných sbírkách
(č. 117/2001 Sb.)
- O dobrovolnické službě
(č. 198/2002 Sb.)

Typické právní formy NNO v ČR :

1. Občanská sdružení

(Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů)

2. Obecně prospěšné společnosti

(Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech; novela zákon č. 208/2002 Sb.)

3. Nadace a nadační fondy

(Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech; novela zákon č. 210/2002 Sb.)

4. Církevní a náboženské společnosti

(Zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě víry a postavení církví a náboženských společností; nově v zákoně č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech)

Základní charakteristika jednotlivých typů

Občanské sdružení (OS)

- Vznik za účelem *sdílet a podporovat své zájmy* nebo *o něco společně usilovat*
- Registrace na Ministerstvu vnitra
- Členství fyzických i právnických osob
- Základním dokumentem jsou *stanovy*
- Celkem asi 3000

- Např. *Junák – svaz skautů a skautek ČR, APLA, Armáda spásy, Českomoravská vinohradnická a vinařská unie, Český červený kříž, Fond ohrožených dětí, Amnesty International atd.*

Obecně prospěšná společnost (OPS)

- Účelem je *poskytovat obecně prospěšné služby*
- Vznik zápisem do rejstříku OPS u rejstříkového soudu, sepsáním *zakládací smlouvy*
- Možnost poskytovat služby i za úplatu (ale levněji než od soukromníků)
- Celkem asi 290

- Např. *Člověk v tísní, Gender studies, Scio, Baťův kanál, Bioinstitut pro ekologické zemědělství atd.*

Nadace a nadační fondy

- Účelová sdružení majetku zřízená za účelem *rozdělování financí pro dosahování obecně prospěšných cílů*
- Vznik zápisem do nadačního rejstříku u rejstříkového soudu
- Zřizovatelem může být jakákoliv fyzická či právnická osoba
- K založení nadace nutných 500 tisíc Kč, nadačního fondu 500 Kč
- U nadačních fondů zcela vyloučeno podnikání
- Nadací asi 300, nadačních fondů asi 800
- Např. *Česko - německý fond budoucnosti, Nadační fond Kociánka, Nadace Naše dítě, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, Nadace Archa Chantal, Vize 97, Nadace Terezy Maxové*

Církevní a náboženské společnosti

- Zřizovatelem církevní či náboženské společnosti
- Důraz na svobodu víry a náboženského vyznání, na nezištnou pomoc všem bližním
- Např. Česká katolická charita, Diakonie ČCE, Centrum pro rodinu a sociální péči, Centrum křesťanské pomoci

(Nej)více informací na:

www.neziskovsky.cz